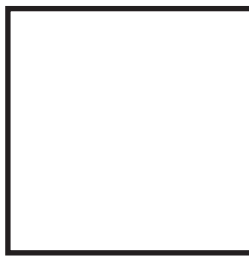

МЕСТО ЗА
НАЛЕПНИЦУ

ПРОБНА МАТУРА

ТЕСТ ИЗ ОПШТЕОБРАЗОВНОГ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

УПУТСТВО ЗА РАД

Пажљиво прочитајте ово упутство.

Не отварајте тест и не почињите да решавате задатке док Вам дежурни наставник не дозволи.

Тест садржи 23 задатка, које треба решити за 180 минута. Појединачни бодови наведени су у тесту у сваком задатку. Максималан број бодова је 25.

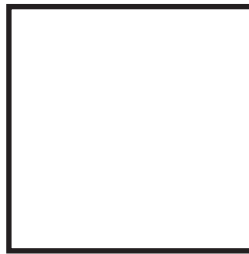
Одговоре пишете хемијском оловком **на местима која су предвиђена за одговоре**. Обратите пажњу да се задаци разликују по начину на који треба да дате одговор.

Пишите читко, ћириличким словима, водећи рачуна да Ваши одговори буду разумљиви, али и граматички и правописно исправни. Одговори не треба да буду написани свим великим словима. Ако уочите грешку, записано прецртајте и напишите нови одговор. Нечитки записи и нејасне исправке бодоваће се са нула (0) бодова.

У задацима са понуђеним одговорима изабраћете тачан одговор тако што ћете обојити одговарајући кружић / одговарајуће кружиће. Уколико у овим задацима поред тачних одговора обојите и нетачне, добићете нула (0) бодова.

Имајте поверења у себе и своје способности. Желимо Вам много успеха у раду.

Број страна у тесту:	16
Број празних страна:	1

1. задатак

101112010201

број бодова: 1

Обојте кружић испред тачног одговора.

Први књижевни језик свих Словена створили су:

☐	браћа Грим;
☐	Ђирило и Методије;
☐	Свети Сава и Свети Симеон;
☐	Доситеј Обрадовић и Вук Караџић.

2. задатак

101114010201

број бодова: 1

Одредите **подврсту** подвучене **заменице** у следећој реченици.

Она би се без икаквог посебног разлога загледала у моје очи.

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	неодређена заменица
☐	показна заменица
☐	односна заменица
☐	присвојна заменица

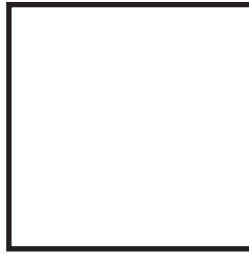
3. задатак

101134010201

број бодова: 1

У наведеном одломку подвучите реч коју према правописним правилима треба писати **великим почетним словом**.

О људима који су отишли у шуму писали су и скандинавци. А шта тек о шумама и природи имају да кажу Руси, балкански народи и бројни британски истраживачи!

4. задатак

101116010101

број бодова: 1

Обојте кружић испред речи чије је **значење** наведено.

1.

☐	новинарски
☐	новински

„онај који се односи на новине”

2.

☐	превидети
☐	предвидети

„занемарити нешто”

3.

☐	љубимац
☐	љубитељ

„бити нечији миљеник”

5. задатак

101121010201

број бодова: 1

Којој **епохи** припада песник Лаза Костић, познат по својим песмама *Међу јавом и мег сном* и *Santa Maria della Salute*?

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	барок
☐	реализам
☐	ренесанса
☐	романтизам
☐	експресионизам

6. задатак

101136010201

број бодова: 1

Прочитајте два текста и одредите шта им је **заједничко**.

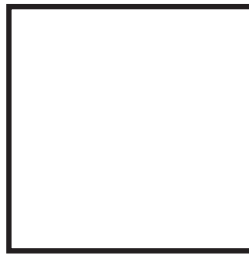
а) Аронија је доспела у Европу из источног дела Северне Америке. Наводно су је познавали тамошњи Индијанци, њене плодове су сушили и употребљавали за зимске погаче. Аронију као храну су први почели употребљавати северноамерички Индијанци. Како плодови ароније дуго времена остају на грму и не кваре се, Индијанци су се хранили њима, плодове су сушили и млели, те мешали са животињском машћу и осушеним месом. Сушени плодови ароније били су храна за зиму и лек против желудачних и цревних тегоба. Осим зрелих плодова, северноамерички Индијанци су као лек употребљавали и листове и кору ароније. Лети су сушили листове и кору, припремали су чај, који су користили као средство за заустављање крварења из рана.

б) Употреба плодова ароније је вишеструка. Наиме, позната су бројна лековита дејства њених зрелих плодова који поред природне боје – антоцијана, садрже и витамине А, Б, Ц, те минерале који су корисни за крвоток, који регулишу крвни притисак, лече јетрене и жучне тегобе, чир, мигрену, шећерну болест и бројне друге болести. Занимљиво је да су њени плодови масовно коришћени након катастрофе у Чернобиљу.

Обојте кружић испред тачног одговора.

Оба текста:

☐	говоре о пореклу ароније;
☐	истичу отпорност ове биљке;
☐	наглашавају лековита својства биљке.

7. задатак

101212010101

број бодова: 1

Ако је тврдња тачна, обојте кружић у колони **Тачно**, а ако тврдња није тачна, обојте кружић у колони **Нетачно**.

Тврдња	Тачно	Нетачно
Вук је слово ј узео из старих рукописа.	☐	☐
Вук је објавио три речника српског језика.	☐	☐
Пре Вука ћирилицу је реформисао Саво Мркаљ.	☐	☐
Вук је говорио источнохерцеговачким дијалектом.	☐	☐

8. задатак

101213010201

број бодова: 1

Прочитајте прва два стиха песме *Самојласници* Артура Рембоа, па подвучите **двоуснене (билабијалне) консонанте и сонанте**.

А црно, Е бело, И рујно, О плаво,
У зелено: тајна рођења вам ту је.

9. задатак

101215010201

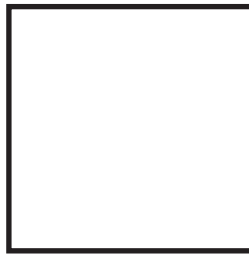
број бодова: 1

Одредите **врсту** подвучене **синтагме**.

Вуков *Рјечник* описао је живот нашег народа зaдивљујуће верно.

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	именичка синтагма
☐	прилошка синтагма
☐	глаголска синтагма
☐	придевска синтагма

10. задатак

101216010201

број бодова: 1

Прочитајте реплику из драме *Ревизор* Н. В. Гогоља и одредите **значење** подвучене речи.

ГРАДОНАЧЕЛНИК: ...Ево шта он пише: „Драги пријатељу, куме... Хитам, између осталог, да те обавестим да је стигао чиновник са наредбом да прегледа целу губернију, а нарочито наш срез... Пошто знам да и ти, као и сви остали, имаш својих слабости, то ти саветујем да будеш на опрезу, јер може стићи у свако доба, уколико није већ стигао и одсео негде ИНКОГНИТО.”

Обојте кружић испред тачног одговора.

Реч *инкогнито* значи:

☐	поуздано;
☐	близу;
☐	тајно;
☐	рано;
☐	брзо.

11. задатак

101221010201

број бодова: 1

Које **стилске фигуре** се јављају у следећим стиховима из песме *Кад млигдија' умреји* Бранка Радичевића?

Збогом житку, мој прелепи санче!
 Збогом зоро, збогом, бели данче!
 Збогом, свете, некадањи рају. –
 Ја сад морам другом ићи крају!

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	анафора, метафора, иронија, хипербола
☐	алитерација, асонанца, анафора, апострофа
☐	епитет, полисиндет, метафора, метонимија
☐	градација, синегдоха, антитеза, иронија

12. задатак

101221010102

број бодова: 1

Размислите о **значењу епизоде** о Милану Гласинчанину и непознатом странцу у роману *На Дрини ћуџрија* Иве Андрића.

Ако је тврдња тачна, обојте кружић у колони **Тачно**, а ако тврдња није тачна, обојте кружић у колони **Нетачно**.

Тврдња	Тачно	Нетачно
Епизода говори о почетку Првог светског рата.	☐	☐
Ова епизода заузима централно место у роману.	☐	☐
У овом поглављу се спајају легендарно и реално.	☐	☐
У њој се јавља мотив склапања уговора са ђаволом.	☐	☐
Љубав Милана према Фати премошћује верске границе.	☐	☐

13. задатак

101221010203

број бодова: 1

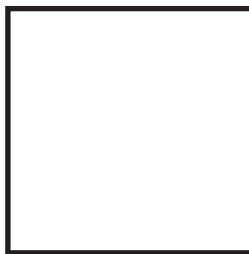
Прочитајте следећу строфу из песме *Прејидразничко вече* Алексе Шантића, па одговорите на захтев.

Тако на врата суморног ми срца
Сјећање једно удара и чека
Кò друг и сабрат, као душа нека
Што са мношћу плаче и у болу грца.

Коју **врсту риме и стиха** уочавате у наведеној строфи?

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	парна рима и епски десетерац
☐	обгрљена рима и једанаестерац
☐	леонинска рима и александринац
☐	укрштена рима и лирски десетерац

14. задатак

101224010201

број бодова: 1

Прочитајте одломак из романа *Сеобе* Милоша Црњанског у коме се Вук Исакович обраћа Секули пре него што ће га пук ишибати, па одговорите на захтев.

„Прости мја Секула, у мому недоумениу што чинити! Разсуждај: најдох се у нужди! Не проливај слези! Обрести ли буду аз и полк пут к далшој благозрачној Деници? И мој долги живот пројде аки кратцје житие. И камо аз појду... горкост смрти вижу...”

Којим **језиком** се Вук Исакович обраћа Секули и зашто?

Обојте кружић испред тачне тврдње.

☐	Рускословенским језиком, што показује време дешавања радње и појачава трагичност сцене која треба да се одигра.
☐	Старословенским језиком како би показао Вукову приврженост цркви и моралним вредностима наше традиције.
☐	Језиком којим се говорило у Печују, како би и мештани разумели казну која следује Секули.
☐	Народним језиком којим се тада говорило, чиме се појачава доживљај реалистичности у роману.

15. задатак

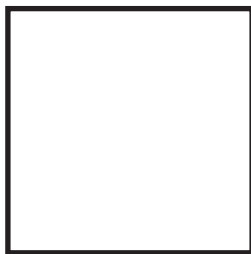
101226010501

број бодова: 1

На коју **епоху** се односи наведена мисао Ренеа Декарта?

„Здрав разум је најпоштеније распоређена ствар на овом свету, тако да свако од нас мисли да је њему дато баш онолико колико му треба. Чак и они које је најтеже задовољити у другим стварима, обично не траже више здравог разума у односу на то колико га поседују.”

Одговор: _____

16. задатак

101226010102

број бодова: 1

Одредите које **карактеристике** припадају **романтизму**, а које **реализму**, тако што ћете обојити кружић у одговарајућем пољу у табели.

Тврдња	РОМАНТИЗАМ	РЕАЛИЗАМ
Доминација прозе	☐	☐
Доминација лирике	☐	☐
Светски бол	☐	☐
Ослањање на идеализам	☐	☐
Ослањање на позитивизам	☐	☐
Субјективност	☐	☐
Објективност	☐	☐

17. задатак

101234010201

број бодова: 1

Прочитајте одломак из текста *Клонирани њонији ѿрче ѿо ѿшеренима за ѿоло*. Поред информација, овај текст садржи и **коментар аутора**. Подвуците реченицу у којој уочавате тај коментар.

Адолфо Камбијасо је 2016. године ушао у историју када је у финалу престижног првенства Аргентине у полу јахао чак шест клонираних понија. Сви су били клонови исте животиње, кобиле Квартетере. Спортска јавност се побунила. Сматрала је да ће богати клубови бити у предности над сиромашнијим због могућности клонирања. У међувремену, почело је клонирање и других спортских коња, пунокрвних тркача и скакача. Додуше, не зна се да ли ће клонови бити успешни колико и животиње од којих су настали. Жива бића, осим генетике, обликују и животни услови. Личност није толико наследна колико мишићна маса. Зато неки Квартетерини клонови постижу више голова од других њених клонова, неки клонирани службени пси не прођу обуку. Као и људски једнојајчани близанци, и клонирани животиње могу да буду међусобно сличне, али не потпуно истоветне.

18. задатак

101227010201

број бодова: 1

Прочитајте два грчка мита. Док читате, размишљајте о судбинама Персефоне и Ифигеније.

1.

Мит о Персефони

Персефона је у грчкој митологији била кћерка Деметре и Зевса. Израсла је у лепу младу девојку, која је уживала у брању цвећа – иако је по лепоти била далеко испред било ког цвета. Грци су је сматрали савршеном младом девојком и понекад су је једноставно звали Коре, млада девојка. Једног дана појавили су се црни коњи Хада, владара подземља, који су излетели из земље вукући бојна кола у којима је стајао сам Хад, који је одлучио да Персефона буде његова супруга. Одвукао ју је до дубина земље, до света мртвих – царства мрака. Персефона је постала Хадова жена против своје воље. Заједно са Хадом владала је над душама мртвих и боговима подземног света. Персефона је била неумољива и немилосрдна као и сам Хад.

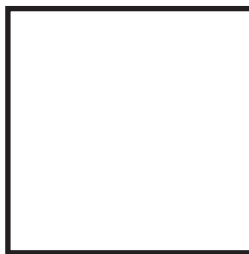
2.

Мит о Ифигенији

Ифигенија је у грчкој митологији била кћерка микенског краља Агамемнона и Клитемнестре. Ифигенију је њен отац жртвовао, јер је хтео отићи у Тројански рат, иако му је тешко пало кад је то сазнао од свог врача. Намамио ју је тако што је саслушао предлог мудрог Одисеја. У писму које је послао Ифигенији писало је да млади Ахил жели да се ожени њоме и да се нађу код Артемидиног олтара. Када је дошла у пратњи мајке Клитемнестре, отац бризну у плач. Пошто га Ифигенија упита шта је било па плаче, Агамемнон јој исприча шта је и како је. Ифигенија се сложила са тиме.

Обојте кружић испред имена књижевне јунакиње у чијој су карактеризацији садржани **мотиви оба мита**.

☐	Антигона
☐	Дафина
☐	Софка
☐	Лотика
☐	Поварета

19. задатак

101235010201

број бодова: 1

Прочитајте одломак из *Певања и мишљења* Светозара Марковића и обратите пажњу на **ауторов став** према друштвеном роману.

Онај који није живео у свету са затвореним очима; кога је болела туђа боља; кога је радовала туђа радост, кога се тицала туђа срећа и несрећа, који је био кадар да осећа све оно што осећа његов брат – ближњи, једном речи – прави песник, могао је да изучи овај сложени процес што га ми зовемо људским или народним животом. Ти даровити људи, образовани сувременом науком, створише сувремени *друштвени* роман – епос XIX века, као што га назваше критичари – реалисте. Сувремени роман представља истински живот људски: ропство и зависност човека од свију прилика што му их оставише преживела колена, његову борбу против свију тих прилика – борбу против политичке и друштвене тираније; борбу против незнања и сујеверице; против обичаја и етикета, итд. Сувремени роман са својом дагеротипном истинитошћу и дубоком психолошком анализом живота постао је најсигурније средство да се изнесу на видик болести друштвеног организма, а у исто време и најсилније оружје да се пропагандишу нове мисли у масу народа.

Обојте кружић испред тачног одговора.

☐	Књижевност треба да буде изван друштвених дешавања и не треба да има политички ангажовану функцију.
☐	Из одломка се не може закључити да писац износи јасан став према појави нове врсте – друштвеног романа.
☐	Писац експлицитно, отворено, говори о вредностима друштвеног романа који су створили талентовани људи.
☐	Друштвени роман нема функцију да покрене политичке борбе против власти и да укаже на недостатке у друштву.

20. задатак

101312010201

број бодова: 1

Обојте кружић испред **правилно акцентоване речи**.

☐	болешљѝв
☐	демòкрата
☐	дијагона́ла
☐	свѝст

21. задатак

101334010201

број бодова: 1

Пажљиво прочитајте оба текста, па одговорите на захтев.

1. Од пластичних боца може се правити асфалт

Од настанка 1906. године, пластика је свуда око нас. Данас више него икада јер је неизоставан део производа које свакодневно користимо. Еколошки проблем једна компанија успела је да претвори у предност на путу – пластичне боце почела је да користи за прављење асфалта издржљивијег и неколико пута од оног који се тренутно користи.

Пластика је омогућила човеку бројне уштеде и предности у модерном добу. Упркос томе што је донела напредак друштву, пластика се претворила у велики проблем. Постала је претња планети, укључујући и човека, флору и фауну, то јест човекову околину. Иако је заштита природе од пластике одавно постала глобални проблем, стручњаци и даље покушавају да пронађу најбоље решење за овај вид загађивања човекове околине.

2. Баналност је неуништива као пластична боца

„Тежња за истином” то је само противтежа баналности, а баналност је неморална. Једнако неморална ако је потекла из незнања као и онда, поготову онда, ако је потекла из кукавичлука. На књижевном пољу баналност из незнања рађа (или, тачније: умножава) униформност, уништава здраву људску снагу, умножава ђубриште општих места, повећава потрошњу хартије, она је, једном речју, еколошки проблем.

Баналносћ је неунишћива као ѿласћична боца!

Друга врста баналности, коју рађа кукавичлук, то је такође баналност општих места, но из ње провирује још и лаж: кукавица чека да му се да миг шта ће и када ће напасти, а дотле га охрабрују да истраје у својој лажи, да своју истину, своје сазнање одложи.

Ако је тврдња тачна, обојте кружић у колони **Тачно**, ако тврдња није тачна, обојте кружић у колони **Нетачно**.

Тврдња	Тачно	Нетачно
Први текст је написан научним стилем.	☐	☐
Други текст одликује фигуративност.	☐	☐
Оба текста карактерише објективност.	☐	☐
Оба текста проблематизују етичка питања.	☐	☐
Први текст је информативног карактера.	☐	☐
Тема оба текста је еколошки проблем.	☐	☐

22. задатак

101336010101

број бодова: 1

Прочитајте оба текста размишљајући о њиховим одликама, а затим одговорите на захтев.

Текст 1

А шта да кажем о ономе (Стефану) који је (од кнеза Лазара и кнегиње Милице) засијао, показавши у себи премного од њихових особина, и превасходно и сам победивши све који су дошли? Требало је да буде свестран и изнад природе плод дрвећа засађених при извору вода. Прелазећи (на то) да договорим о њему, мислим да себе бацим као у океанске струје које се не даду препловити и које су неиспитане; али, ипак, макар и шибан валима живота, пођох на пловидбу, држећи се краја...Он беше изузетан још као млад; и био је васпитаван од благочастивих и из дана у дан показиваше се да ће у свему бити обдарен: уговору, и у делу, чиме се истицао. Као што кажу за Александра Филипова да када је отац негде ратовао, тужан говораше својим вршњацима: „Отац мој све врлине извршава, а ја нећу имати шта.” Тако и овај, као дете, гледајући на цркву (коју је отац подигао), говораше: „Већу и лепшу ја ћу подићи.” О ратовима слично; и друге речи сличне пророштву (говораше); просто, у свакој вештини, било (она) божанске или човечанске премудрости – чега год се дотакао, убрзо се показивао бољи од својих учитеља. Било да је реч о ратовањима, борби и уметности, која многима није лака, у свему овоме био је први и друге упућиваше. У свему беше савршен.

Текст 2

Деспот Стефан Лазаревић (1377–1427), син кнеза Лазара, познат је и као Високи Стефан. Његов савременик Константин Филозоф писао је да је о управљању државом Стефан највише учио од султана Бајазита. Од угарског краља Жигмунда Луксембуршког добио је на управу Мачву и Београд, а касније и Голубац, Сребреницу и део данашње Војводине са Земуном, Зрењанином, све до Апатина. Реформисао је војску и законе о рударству и трговини, учествовао у управљању рудницама у Новом Брду и Сребреници и учинио Србију највећим произвођачем сребра и једном од економски најстабилнијих земаља тадашње Европе. Заједно са краљем Жигмундом основао је витешки ред, који је првобитно био задужен за заштиту краљевске породице цара Светог римског царства. У својој задужбини Манасији (Ресави), Стефан је основао преписивачко-преводиолачку Ресавску школу, опремио је библиотеком и у њој окупио учене људе. Лично је преводио дела са грчког и латинског језика, међу којима и дела Платона, Аристотела и Питагоре. Српска православна црква га је канонизовала као Светог Стефана деспота српског, на петстогодишњицу његове смрти, 19. јула 1927. године. Слави се 1. августа (19. јула по старом календару).

Одредите карактеристике текстова тако што ћете обојити кружић у одговарајућем пољу. Водите рачуна о томе да одређена **особина може бити присутна у оба текста**.

	Текст 1	Текст 2
Текст садржи историјске чињенице о теми.	☐	☐
У тексту је видљив лични став приповедача.	☐	☐
Текст је написан научним стилем.	☐	☐
Текст се одликује фигуративношћу језика.	☐	☐
У тексту је присутна емоционалност.	☐	☐

23. задатак

101327030001

број бодова: 3

Прочитајте два одломка из приповетке *Поваретиа* Симе Матавуља, па одговорите на захтев.

(1) Између града и острва стакли се море у одбљеску жарког сунца на западу. Ка острву мили чамац, у којем су двојица: један весла, други сједи на крми. Иако је тек почетак априла, сунце силно пече, те су скренули главе ка далеким брдима, од којих су њека још покривена снијегом. Чамац је гломазан; веслар је средовјечан, по изгледу више факин него поморац; на крми је младић збојит, препун снаге, у одијелу царскога мрнара. Кад се отискоше с обале градске, чича је питао младића: ко је и одакле је, колико је служио, познаје ли овог, оног од својих другова, па ућуташе. Јер млади острвљанин, Јурај Лукешић из Крапна, не бјеше изузетак међу својим земљацима, није био брбљив, ни наклоњен повјерљивости. Сједио је и пушио мирно, гледајући око себе ствари мирне: воду и ваздух.

Мало-помало, острву се откри обличје; најприје угледаше шуму и у њој високу звонару. То се налази на једном крају острва, а на другом је село. Стољетна борова шума и манастир у њој одликује острво Крапан од свију осталијех.

Одједном поцрвене зреник иза Крапна, плискавице почеше пљескати по површини, а крупније рибе у већим гомилама јурити мимо чамца. Тада се Јурај трже из свога дотле непомућена мира, те узе од старога десно весло.

У први сутон брод зарину кљуном у пјешчину пристаништа. У исти мах забрујаше звона на манастиру. Јурај искочи и остаде на мјесту, гологлав, у молитви. И стари веслар, прије но што ће се отиснути натраг, поздрави капом чувену „Госпу од анђела”.

[...]

(2) Јурета се налакти. Озго из камаре поче допирати снажно ритмично ркање родитељског пара, што је допуњавало слику дневног домаћег живота. Јурета, празне главе, обузет јединим ужасним осјећањем, стаде пажљиво слушати ркање; дође му та обична појава као њешто тајанствено, учини му се да оно одмјерава ток ноћи, ток живота, ток света што одлази у ништа... Њека лупњава и њеки крјештави глас тргоше га из заноса. Њихов пијетао први се усуди да наруши дубоки покој острва. Остали по селу као да се почеше надметати. Кад опет све занијем, Јурету подиђе језа, сјети се свих прича из дјетињства. Ено се отварају бијеле гробнице око Госпе од анђела и излазе мртви, најприје они скорашњи, који се нијесу још навикли самавању! Ено поварете Марице, која није знала за његову љубав, која је тек почетком те ноћи све дознала, па сад хита к њему да узме прстен... Пламичак на столу заигра, њешто шкргну вратницама и Јурета ужаснут, устаде. Али то је трајало тренутак. Права његова нарав, тежачка и мрнарска, надвлада тренутну слабост и он, оборив главу, изговори розарије за покој поварети.

Па онда сједе и спусти главу на прекрштене руке. Заспа...

Луца, као увијек, прва на ногама, затече га тако. Она наложи ватру и скува каву, па је стави пред њега и гурну га. Младић се исправи и загледа се у матер сањиво, несвјесно. Најпослије извади своју нову, металну дувањару, сави мало дувана у хартијицу и поче сркутати и пушити.

23. задатак

101327030001

број бодова: 3

Мати сјеђаше према њему оборених очију.

Он први проговори:

– Мâ, ја данас нећу излазити!

– Ни у цркву? Знаш ли да је данас недиља?

– Никуд! Ја ћу лећи у камарицу а ти ћеш рећи да сам болестан.

– То је грех!... Ја сам ништо сањала, мало приј него што сам устала, у зору, кад је сан од бога.

Доиста је Луца чекала да је син запита шта јој се то наговијестило, па кад не чу његова гласа, она настави.

– Сањала сам њу – поварету! Дошла је, поварета, блида и плачна, са отекнутом и увијеном руком. И одвела ме на фоњистру (прозор) и здравом руком показала ми море и на њему велик брод, и на броду бија си само ти. И она, поварета, плачући рече: „Ено га! Долази! Али ја не могу, мене притеже ова жалосна рука, притеже ме у дубину... А Јурета нека вазме Паву...”

Луца обрису очи рукавом.

Задуго су ћутали, па мати подиже очи и устави их на синовљем лицу, на коме се поступно враћала радост живовања.

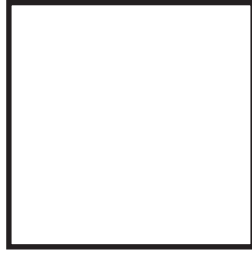
Најзад, он запита скрушено:

– Је то истина, мâ?

– Је, синко, нека је свидок блажена Госпа од анђела!

– Хе, па нека буде воља божја!... Поварета!

Протумачите и напишите каква је **уметничка функција контраста** у овим одломцима. У неколико правописно и граматички исправних реченица напишите одговор који је заснован на одломцима из приповетке.

ПРАЗНА СТРАНА